

זה כבר התחיל לפני כמעט 15 שנה, כשסבא גרשי נפטר.

כבר אז התחלת לתכנן את הסוף. לפעמים עשית את זה בחן, עם הוראות פשוטות של:

when I die, I want you to play Frank Sinatra's Chicago. There's a line that says 'I saw a man, he danced with his wife. And Saba never danced with me

תמיד עם רמיזה. לא, לא רמיזה.. מנה כפולה ומכופלת של סרקזם.

ולפעמים זה נעשה במחווות קצת יותר קיצוניות ולא מתנצלות- כמו

Atti. I decided I want you to write the speech for my funeral so I can go over it myself

או להגיע אלייך הביתה ולגלות פתקי ירושה על ארונית שלמה וכל החפצים בה.

אלה בדרך כלל היו הרגעים שבהם גם מתחתי גבול, כי אני בין היחידים שהייתה להם הפריבילגיה הזו מולך.

והנה, סבתא, הפרידה הרשמית. בניגוד לכל ההכנות והאיזמים, עשית את זה בשקט, בעדינות, אפילו קצת בהפתעה. וכמו שתמיד איחלת לעצמך, בלי סבל, בנחת.

ועכשיו אפשר להתחיל להיזכר באישה האייקונית שהיית, הרבה לפני בית יונתן. כשאני ואמא ישבנו לידך אחרי שהלכת, באו בזה אחר זה הצוות המדהים שכל כך אהב אותך כדי להיפרד. ובזה אחר זה תיארו אישה שקטה, עדינה, שאף פעם לא מתלוננת, תמיד מנומסת, ועם משהו מצחיק להגיד. אין ספק שההומור היה שם עד הסוף. אבל כל מי שעומד פה היום הכיר את גם שוש של לפני. ובה אני רוצה להיזכר.

אני רוצה להיזכר בסבתא החמה שגידלה אותי, שכחלק מטקס השינה שלי אצלכם בבית. סבא היה עוטר אותי במגבת אחרי האמבטיה ומעביר אותי אלייך כמו חבילה לזמן הכירבול המיוחד שלנו.

אני רוצה להיזכר בסבתא שהייתה חותכת לי חצי אשכולית אדומה ומפזרת עליה הרבה סוכר.

סבתא עם חינוך מסמטאות ליברפול - שכשהייתי חוזרת מהתלתן בבכי ומספרת על ילד שהרביץ לי הייתה עונה "I'll hit him back!"

סבתא מלכת הזיגים, שלכבוד הבת מצווה שלי העלתה עם סבא זיג שהנכדה בת ה-12 שלהם כתבה, עם אפס בושה ומאה אחוז גאווה ומסירות.

סבתא שפותחת כל שיחה בהכרזה נחרצת כמו

"Getting old is not for sissies"

ומסכמת כל ביקור במשפטי אזהרה וחינוך-

"don't do anything I wouldn't do"

או

."be good . And if you can't be good- be careful

סבתא חריפה, שבאחד הביקורים שלי בתקופת הצבא פתחה את שיחת העדכונים ב-

"I googled the word fuck"

לא נגעת, נשבעת.

ואז פיתחה שיחה שלמה על למה הדור שלהם היה עושה יותר ילדים - כי לא הייתה טלוויזיה.

וביום חתונתי באה ולוחשת לי באוזן עם קריצה-think of England-

סבתא שעושה בושות, שכשהראייה והזיכרון קצת התחילו להיחלש, בעודם מסעות בדרכי הקיבוץ הייתה קוראת בקול על כל עובר אורח "I?who's that" וכשהייתי מעיזה לענות "סבתא, אני לא יודעת והם שומעים אותך..." היית עונה (שוב בקול רם ומכוון)

"I'll well I've been here longer, I'm allowed

סבתא מסורה ואוהבת, שגם כשכבר לא זכרה חצי מהאנשים בקיבוץ, הצליחה להחזיק בראש את 9 חודשי ההיריון שלי ולזכור את החודש המשוער. סבתא כנה וישירה שמהר מאוד הבהירה לי שפלג זה שם גרוע כי זה מזכיר לה את תנועת הבונים, ושאני צריכה לקרוא לו בשם אנגלי יותר כמו ג'ו או פרד אסתר. ושגם אחרי שהוא נולד, כשגילית שלא צייתתי לך, המצאת לו כינוי "קלוגס קורנפלקס" שדבק עד יומך האחרון. והשם כמובן לא שינה כלום, כי הוא קלט אותך כל כך מהר והתמסר אלייך, וברגעים שראית אותו, גם אם אותי כבר לא זיהית באופן עקבי, זכרת אותו והתרגשת ממנו, והיית לו לסבתא רבא אטרקטיבית שאפשר לעשות איתה סיבובים על כיסא הגלגלים.

את כל הדברים האלה אני אזכור סבתא אוהבה שלי.

לא כל אחד זוכה להיות אגדה כשהוא עוד בחיים. אבל את לגמרי היית כזו, וככה תמיד תישארי איתנו. עם משפטים וביטויים שילוו אותם כל החיים.

אני מתגעגעת אלייך, כבר הרבה שנים, אבל שמחה שאת שוב עם סבא. איזה כיף לכל מי שאיתכם.

לסיום, כחלק מהתכניות שלך להלוויה את רצית שיתנגן השיר I did it my way של פרנק סינטרה. בהמשך את שינית את דעתך מספר פעמים, בטענה ש-

"I married god. And god wanted to come live in Israel. That's the only reason I left England."

ולכן מבחינתך השיר לא תקף, כי לא עשית את זה בדרך שלך. אבל אני לא חושבת שעומד כאן אדם אחד שמסכים איתך. כל דבר שעשית, כל מילה שהוצאת, כל זיג שהעלית, כולם היו רק שלך סבתא, רק בדרך שלך. ואף אחד לא יכול לקחת את זה ממך.

אוהבת אותך.

ליאת

